

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В.ДОКУЧАЄВА**

Кафедра мовних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ Р.М. Шелудько

«_31_» _____ серпня___ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКЗ 11 «Іноземна (німецька) мова»**

Галузь знань – 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітньо-професійна програма – «Геодезія та землеустрій»

факультет інженерів землевпорядкування

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна (німецька) мова» для здобувачів галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій».

«26» серпня, 2020 р., ____ с.

Розробник: Гладких Ірина Олександрівна, викладач кафедри мовних дисциплін.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри мовних дисциплін.

Протокол від «26» серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Л.В. Герман

«26» серпня 2020 р.

Схвалено методичною комісією факультету інженерів землевпорядкування.

Протокол від « » _____ 2020 р. № 1

Голова методичної комісії
факультету інженерів землевпорядкування
канд. екон. наук, доцент

О.В. Князь

© _____, 2020 р.

© _____, 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 19 „Архітектура та будівництво”	Обов’язкова	
	Спеціальність 193 „Геодезія та землеустрій”		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2020-й – 2021-й	2020-й – 2021-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й та 2-й	1-й та 3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 години, аудиторних – 42 години, самостійної роботи здобувача – 78 годин	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		0 год	2 год
		Практичні, семінарські	
		0 год	0 год
		Лабораторні	
		42 год	14 год
		Самостійна робота	
		78 год	106 год
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формувати у здобувачів загальні та професійно орієнтовані мовленнєві компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну та прагматично комунікативну) для забезпечення їхнього ефективного спілкування; сприяти розвитку у здобувачів здібностей до самооцінки та здатності до самостійної роботи як під час навчання у виші, так і після отримання диплома про вищу освіту.

Завдання дисципліни: навчання дисципліні зводиться до набуття здобувачами навичок практичного володіння німецькою мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами, одержання новітньої фахової інформації з іноземних джерел; користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної та фахової тематики; перекладу, реферування та анотування фахової літератури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- 1) основи фонетичної системи німецької мови;
- 2) нормативну граматику німецької мови;
- 3) лексичний мінімум, передбачений програмою (2 000 лексичних одиниць);
- 4) особливості перекладу, анотування фахової літератури;
- 5) мовленнєвий етикет спілкування.

уміти:

- 1) перекладати німецькомовні професійні тексти рідною мовою, користуючись відповідними словниками;
- 2) аналізувати німецькомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень;
 - а) писати професійні тексти і документи німецькою мовою з низки галузевих питань;
 - б) складати анотації до опрацьованої фахової літератури.
- 3) обговорювати питання, пов'язані з побутовою, суспільно-політичною та фаховою тематикою;
- 4) знаходити нову текстову, графічну, аудіо- та відеоінформацію, що міститься в німецькомовних галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми геодезії, землеустрою та кадастру, управління земельними ресурсами, управління та адміністрування землекористуванням, державного контролю за використанням та охороною земель із застосуванням сучасних технологій, теоретичних положень та методів дослідження.

Загальні компетентності:

ЗКЗ. Володіння іноземною мовою на загальному та професійному рівнях;

ЗК11. Здатність формування комунікаційної стратегії та роботи у складі творчого, зокрема, інтернаціонального колективу, відповідальності за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, зокрема під час проведення навчальних та кваліфікаційних навчально-технологічних практик;

ЗК13. Здатність сприйняття сучасних знань і донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН21. Навички спілкування у тому числі у професійній сфері, включаючи усну та письмову комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов.

Міждисциплінарні зв'язки:

1. Шкільний курс німецької мови.
2. Українська мова.
3. Топографія.
4. Історія України та культури.
5. Основи екології.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Людина і природа

Тема 1. Знайомство, моя сім'я. (Грамматика: *Теперішній час. Допоміжні дієслова **haben, sein, werden**. Порядок слів, артикль.*)

Читання: „Bekanntschaft“

Письмо: впр. 1.4 – 1.8, ст. 12 – 13.

Говоріння: „Über mich selbst“.

Тема 2. Природа і захист рослин. (Грамматика: *Особові займенники; безособовий займенник **es, man**.*)

Читання: „Pflanzenschutz im Laufe der Zeit“

Письмо: впр. 3.2, с. 30, впр. 3.6 – 3.10, ст. 33 – 34.

Тема 3. Наш університет та робочий день студента. (Грамматика: *Прийменник, числівник*)

Читання: „Die Nationale Universität Bioressourcen und Naturnutzung der Ukraine“. «Im Unterricht»

Письмо: впр. 1.8, ст. 145, впр. 1.10 – 1.12, ст. 146.

Говоріння: „Charkiwer Nationale Dokutschajew-Agraruniversität“.

Аудіювання: „Mein Arbeitstag“.

Змістовий модуль 2. Сільське господарство

Тема 4. Сільське господарство в Україні. (Граматика: *Модальні дієслова*)

Читання: „Die Landwirtschaft der Ukraine“

Письмо: впр. 1.6, ст. 175, впр. 1.7 – 1.10, ст. 176 – 177.

Говоріння: „Die Ukraine“

Тема 5. Захист природи в Україні. (Граматика: *Partizip I, II*)

Читання: „Naturschutz in der Ukraine“

Письмо: впр. 2, 3, ст. 73

Говоріння: „Die Landwirtschaft der Ukraine“

Тема 6. Сільське господарство Німеччини. (Граматика: *Прийменники*)

Читання: «Die Landwirtschaft in der BRD»

Письмо: впр. 1.2, 6, ст. 74.

Говоріння: «Die Rolle der Landwirtschaft für Deutschland»

Тема 7. Аграрна політика. (Граматика: *Складнопідрядні та складносурядні речення*)

Читання: «Von der nationalen zur europäischen Agrarpolitik»

Письмо: впр. 1, ст. 78, впр. 2, 3, 7, ст. 78-79

Говоріння: „Charkiw“

Тема 8. Реформи аграрної політики. (Граматика: *Сполучники*)

Читання: „Die europäische Agrarpolitik braucht weitere Reformen“

Письмо: впр. 1, 3, ст. 82

Говоріння: „Agrarpolitik. Nachteile und Vorteile heutzutage“.

Тема 9. Сільськогосподарська професійна підготовка в Німеччині.

Читання: „Das Hochschulwesen in der BRD“

Письмо: впр. 2, ст. 93. Анотування тексту : „Die Universität Hohenheim“ впр. 2, ст. 95.

Говоріння: „Kyjiw“.

Тема 10. Сільське господарство і захист природи.

Читання: „Moderne Maschinen“, „Landmaschinenarten“

Письмо: „Pflanzenschutzmaßnahmen“. Впр. 1-5, ст. 165.

Говоріння: „Was ist alternativer Landbau?“.

Змістовий модуль 3. Історія розвитку геодезії

Тема 11. Історична довідка

Читання: «Geschichtliches»

Письмо: впр. I-VI, ст. 6 – 8

Говоріння: „Das Schwerefeld der Erde“

Тема 12. Структура геодезії

Читання: «Gliederung der Geodäsie»

Письмо: впр. 1 – VI, ст. 10–12

Говоріння: „Die Sehenswürdigkeiten von Kyjiw“

Тема 13. Основи та підрозділи геодезії

Читання: „Grundlagen und Teilgebiete der Geodäsie“

Письмо: впр. I– VI, ст. 16–17.

Говоріння: відповіді на питання „Die Untersuchung der Marslandschaft“

Тема 14. Види вимірювання та їх визначення

Читання: «Vermessung»

Письмо: впр. I–VI, ст. 22–23; складання анотацій до текстів „Landesvermessung“, „Katastervermessung“

Тема 15. Землеустрій. Упорядкування угідь

Читання: „Flurbereinigung“, Teil 1, 2, 3.

Письмо: впр. I – VI, ст. 27–30.

Говоріння: „Deutschland“

Змістовий модуль 4. Вимірювальна техніка

Тема 16. З історії вимірювальної техніки, види рівнів

Читання: „Aus der Geschichte der Messtechnik, Arten von Libellen“

Письмо: впр. I – VII, ст. 33–35

Говоріння: „Mein zukünftiger Beruf“

Тема 17. Застосування циліндричного рівня

Читання: „Anwendung der Röhrenlibelle“

Письмо: впр. I – VII, ст. 37–38

Говоріння: „Neue Technik – neue Möglichkeiten“

Тема 18. Застосування круглого рівня

Читання: „Anwendung der Dosenlibelle“

Письмо: впр. I – VI, ст. 41–42. Анотування тексту „Planung der Verkehrsnetzen“

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	с.р.		л	п/с	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Людина і природа										
Тема 1. Знайомство, моя сім'я	6			2	4	8			2	6
Тема 2. Природа і захист рослин	8			4	4	6				6
Тема 3. Наш університет та робочий день студента	6			2	4	6				6
Разом за змістовим модулем 1	20			8	12	20			2	18
Змістовий модуль 2. Сільське господарство										
Тема 4. Сільське господарство в Україні	6			2	4	8			2	6

<u>Тема 5.</u> Захист природи в Україні	8			2	6	6				6
<u>Тема 6.</u> Сільське господарство Німеччини	6			2	4	8			2	6
<u>Тема 7.</u> Аграрна політика	6			2	4	6				6
<u>Тема 8.</u> Реформи аграрної політики	10			4	6	6				6
<u>Тема 9.</u> Сільськогосподарська професійна підготовка в Німеччині	6			2	4	8			2	6
<u>Тема 10.</u> Сільське господарство і захист природи	6			2	4	6				6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	48			16	32	48			6	42
Змістовий модуль 3. Історія розвитку геодезії										
<u>Тема 11.</u> Історична довідка	6			2	4	8			2	6
<u>Тема 12.</u> Структура геодезії	6			2	4	8			2	6
<u>Тема 13.</u> Основи та підрозділи геодезії	8			2	6	6				6
<u>Тема 14.</u> Види вимірювання та їх визначення	6			2	4	6				6
<u>Тема 15.</u> Землеустрій. Упорядкування угідь	6			2	4	6				6
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	32			10	22	34			4	30
Змістовий модуль 4. Вимірювальна техніка										
<u>Тема 16.</u> З історії вимірювальної техніки, види рівнів	6			2	4	6			2	4
<u>Тема 17.</u> Застосування циліндричного рівня	6			2	4	6				6
<u>Тема 18.</u> Застосування круглого рівня	8			4	4	6				6
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	20			8	12	18			2	16

Усього годин	120			42	78	120			14	106
--------------	-----	--	--	----	----	-----	--	--	----	-----

4. Теми лабораторних занять Денна форма навчання

Пор №	Назва теми	Кількість годин
1.	Знайомство, моя сім'я	2
2.	Природа і захист рослин	4
3.	Наш університет та робочий день студента	2
4.	Сільське господарство в Україні	2
5.	Захист природи в Україні	2
6.	Сільське господарство Німеччини	2
7.	Аграрна політика	2
8.	Реформи аграрної політики	4
9.	Сільськогосподарська професійна підготовка в Німеччині	2
10.	Сільське господарство і захист природи	2
11.	Історична довідка	2
12.	Структура геодезії	2
13.	Основи та підрозділи геодезії	2
14.	Види вимірювання та їх визначення	2
15.	Землеустрій. Упорядкування угідь	2
16.	З історії вимірювальної техніки, види рівнів	2
17.	Застосування циліндричного рівня	2
18.	Застосування круглого рівня	4
Разом		42

Заочна форма навчання

Пор №	Назва теми	Кількість годин
1.	Знайомство, моя сім'я	2
2.	Природа і захист рослин	
3.	Наш університет та робочий день студента	
4.	Сільське господарство в Україні	2
5.	Захист природи в Україні	
6.	Сільське господарство Німеччини	2
7.	Аграрна політика	
8.	Реформи аграрної політики	
9.	Сільськогосподарська професійна підготовка в Німеччині	2
10.	Сільське господарство і захист природи	
11.	Історична довідка	2
12.	Структура геодезії	2
13.	Основи та підрозділи геодезії	

14.	Види вимірювання та їх визначення	
15.	Землеустрій. Упорядкування угідь	
16.	З історії вимірювальної техніки, види рівнів	2
17.	Застосування циліндричного рівня	
18.	Застосування круглого рівня	
Разом		14

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№	Завдання	години
1.	Ознайомитися з граматичним матеріалом: Verben: sein, haben, werden Читання: «Ich bin Student». Література основна: [5, с. 7, 6, с. 28 – 29] Підібрати тексти пов'язані з: а) системою освіти у Німеччині, Україні і скласти план до текстів; б) типами господарств у Німеччині, Україні і скласти тези до текстів; в) напрямками сільського господарства у Німеччині, Україні і порівняти основні напрямки розвитку у Німеччині, Україні і підготувати повідомлення по даній проблематиці. Література додаткова: [2, 1]	8
2.	Ознайомитися з граматичним матеріалом: Numeralien Читання: «An der Universität»	8
3.	Ознайомитися з граматичним матеріалом: Präpositionen mit Dativ, Akkusativ, Genitiv. Опрацювати тему “Спорт” і скласти план. а) підготувати доповідь про історію виникнення олімпійських ігор; б) підготувати розповідь про ваш улюблений вид спорту; в) підготувати розповідь про роль спорту у житті людини. Література основна: [5: с. 97]	8
4.	Доповідь на тему: «Die Europäische Union». Робота з відео- та аудіо-матеріалами. Монологічне повідомлення: „Landwirtschaft und Umwelt“. Діалогічне повідомлення „ Biologische Pflanzenschutzmaßnahmen oder Insektiziden“. Література додаткова: [1, 2, 3]	8

	Опрацювати країнознавчу літературу та підготувати реферат про життя студентів сільськогосподарських навчальних закладів Німеччини. Література додаткова: [2, 3]	
5.	Робота в Internet з культурологічною та соціолінгвістичною метою: Реферат на тему: «Eine landwirtschaftliche Hochschule in der Ukraine». Література додаткова: [4]	8
6.	Ознайомитися зі змістом тексту „Die wichtigsten Bodenbearbeitungsmaßnahmen“. Зробити анотування [3, с.14,15].	8
7.	Ознайомитися з усною розмовною темою „Klima und Wetter“, підготувати розповідь про природні умови в нашій країні та порівняти клімат в Україні та Німеччині. Література основна [5].	8
8.	Домашнє читання 10000 др. зн.	8
9.	Усні факультативні теми: „Сільськогосподарська практика студентів за кордоном” „Сільське господарство і освіта Німеччини”	8
10.	Робота з періодичними виданнями з метою вилучення фахової інформації.	6
	Разом	78

Заочна форма навчання

№	Завдання	години
1.	Ознайомитися з граматичним матеріалом: Verben: sein, haben, werden Читання: «Ich bin Student». Література основна: [5, с. 7, 6, с. 28 – 29] Підібрати тексти пов’язані з: а) системою освіти у Німеччині, Україні і скласти план до текстів; б) типами господарств у Німеччині, Україні і скласти тези до текстів; в) напрямками сільського господарства у Німеччині, Україні і порівняти основні напрямки розвитку у Німеччині, Україні і підготувати повідомлення по даній проблематиці. Література додаткова: [2, 1]	12
2.	Ознайомитися з граматичним матеріалом: Numeralien Читання: «An der Universität»	12

3.	Ознайомитися з граматичним матеріалом: Präpositionen mit Dativ, Akkusativ, Genitiv. Опрацювати тему “Спорт” і скласти план. а) підготувати доповідь про історію виникнення олімпійських ігор; б) підготувати розповідь про ваш улюблений вид спорту; в) підготувати розповідь про роль спорту у житті людини. Література основна: [5: с. 97]	12
4.	Доповідь на тему: «Die Europäische Union». Робота з відео- та аудіо-матеріалами. Монологічне повідомлення: „Landwirtschaft und Umwelt“. Діалогічне повідомлення „ Biologische Pflanzenschutzmaßnahmen oder Insektiziden“. Література додаткова: [1, 2, 3] Опрацювати країнознавчу літературу та підготувати реферат про життя студентів сільськогосподарських навчальних закладів Німеччини. Література додаткова: [2, 3]	10
5.	Робота в Internet з культурологічною та соціолінгвістичною метою: Реферат на тему: «Eine landwirtschaftliche Hochschule in der Ukraine». Література додаткова: [4]	10
6.	Ознайомитися зі змістом тексту „Die wichtigsten Bodenbearbeitungsmaßnahmen“. Зробити анотування [3, с.14,15].	10
7.	Ознайомитися з усною розмовною темою „Klima und Wetter“, підготувати розповідь про природні умови в нашій країні та порівняти клімат в Україні та Німеччині. Література основна [5].	10
8.	Домашнє читання 10000 др. зн.	10
9.	Усні факультативні теми: „Сільськогосподарська практика студентів за кордоном” „Сільське господарство і освіта Німеччини”	10
10.	Робота з періодичними виданнями з метою вилучення фахової інформації.	10
	Разом	106

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені програмою навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

У ході вивчення іноземної мови використовуємо такі методи навчання:

1. група методів за джерелом передачі й сприйняття інформації: словесні (пояснення навчального матеріалу, монологічне/діалогічне мовлення, аудіювання, тощо), наочні (відеосюжети, граматичні таблиці, рисунки на дошці та інше), практичні (робота в мультимедійному класі з аудіо- та відеоматеріалами);
2. група методів за логікою передачі і засвоєння навчального матеріалу: індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, узагальнення, виділення головного тощо;
3. група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань: репродуктивний та продуктивний;
4. група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з підручником, електронними джерелами інформації та аудіо/відеоматеріалами; виконання письмових завдань (рефератів, резюме та інше), підготовка домашнього читання.

9. Методи контролю

Контроль знань, умінь та навичок здобувачів – невід’ємна складова педагогічного процесу та форма зворотнього зв’язку при вивченні курсу «Іноземна мова». У процесі навчання іноземним мовам використовуємо такі види контролю:

1. Поточний
2. Періодичний (проміжний)
3. Підсумковий

Поточний контроль це контроль рівня знань та вмінь у процесі навчання, який проводиться на лабораторних (практичних) заняттях. Його види та форми: метод усного опитування, метод письмового контролю, метод тестового контролю, модульний контроль.

Періодичний (проміжний) – це контроль після вивчення розділу (теми), змістових модулів. Він включає наступні види контролю: контрольні роботи, тести, усне опитування (розмовні теми).

Підсумковий контроль – це контроль, який здійснюється в кінці вивчення курсу. Це семестровий контроль, тести, заліки, екзамени.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота									
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T 6	T7	T8	T9	T10
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль № 3				Змістовий модуль №4				10	100
T11	T 12	T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18		
5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T18 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Борзенко В. І., Степаненко С. О., Кропивка С. Т. Методичні вказівки до роботи над усними розмовними темами з німецької мови. Харків. 2009. 135 с.
2. Гладких І.О., Шульга І.В. Німецька мова: розмовні теми та завдання: посіб. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2018. 131 с.
3. Лещінська А.В. Навчальний посібник з німецької мови / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2012. 131 с.
4. Програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців в аграрних вищих навчальних закладах II – IV рівнів акредитації. К.: Аграрна освіта, 2004. 15 с.
5. Rahmencurriculum für studienbegleitenden Deutschunterricht an ukrainischen Hochschulen und Universitäten. Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України. - Координатор проекту Л.Аззоліні, Гете- Інститут Київ. – Колектив авторів: Амеліна С.М., Аззоліні Л.С., Беньямінова Н.Є., Гавриш М.М., Драганова Г.В., Жданова Н.С., Ісаєв Є.Ш., Леві-Гіллеріх Д., Левченко Г.Г., Олійник В.О., Петрашук Н.Є., Піхтовнікова Л.С., Сергєєва Л.І., Слободцова І.В., Соболева Н.Г., Чепурна З.В. Київ: Ленвіт, 2006. 90 с.
6. Аудіо/відеотека кафедри.
7. Мультимедійні програми.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Бориско Н.Ф. Бизнес-курс немецкого языка. Киев: Логос, 1998. 350 с.
2. Хоменко Л. О. Німецька мова. Практичний курс німецької мови для сільськогосподарських ВНЗ II –IV рівня акредитації. Вінниця: Нова книга, 2009. 524 с.
3. Текстотека кафедри.

Додаткова:

Додаткова

1. Гур'єва Т.А. Граматика / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2006. 50 с.
2. Хоменко Л.О. Німецька мова. Вінниця: Нова книга, 2002. 140 с.
3. Фонотека кафедри.
4. Журнали:
 - „Willkommen“ 1999 – 2005 р.
 - „Neue Landwirtschaft“ 2005, 2006 р.

13. Інформаційні ресурси

1. Lexikon der Geowissenschaften [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.spektrum.de/lexikon/geowissenschaften>
2. Katasterplan[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.wertfaktor.de/glossar/katasterplan>
3. Flurkarte [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.karaenke.com/flurkarte>
4. Flurbereinigung [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://exporo.de/wiki/flurbereinigung>